

Vodný Žurnál

Štvrťročník
3. ročník 4/2011

Navštívil
nás Mikuláš

4

5

6

10

12

3 Aktuality

Špeciálnu radosť mi robia zamestanci

Slávnostné finále v Prešove

Rožňava sa dočkala

Certifikácia IMS

Závazky voči EÚ zvyšujú cenu vodného a stočného na rok 2012

VVS, a.s. a Neziskový fond Vodárne deťom z detských domovov

10 O ľuďoch

Šofér by mal byť na ceste v dobrej nálade

Dispečing, to je srdce závodu - obrazne aj doslova

16 Mikuláš VVS, a.s.

18 Zábavníček

16

Vodný žurnál – časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, 040 01. www.vvs-as.sk, www.vodarne.eu.

Vydavateľ: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01. **Šéfredaktor:** Mgr. Martina Hidveghyová, **e-mail:** hidveghyova@penelopa.sk, **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Adriana Marušinová **e-mail:** marusinova@penelopa.sk, **Zodpovedný redaktor:** PhDr. Peter Furmaník, **Redaktori:** Mgr. Lucia Kapitančíková, Helena Sviatková, Helena Sičáková, Ing. Jana Petraková, Henrieta Krištofová, Jana Pavliková, Mgr. Ivana Adamečková, Bc. Eva Harakalová, Gabriela Ďurková, Alena Pangráčová-Piterová. **Sídlo redakcie, príjem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01, **tel./fax:** +42155 677 00 76. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., **Tlač:** Rotaprint Košice. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, grafiky a fotografií vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. Nepredajné.

Zimný dialóg s generálnym riaditeľom VVS,a.s.

ŠPECIÁLNU RADOSŤ MI ROBIA ZAMESTNANCI

Koniec roka tak podvedome podsúva otázku hodnotenia. Ako by ste zhodnotili rok 2011 z pohľadu VVS, a.s. ? Čím bol iný ako predchádzajúce?

V roku 2011 sme ukončili dva veľké projekty z eurofondov, ktoré samozrejme zaťažili aj finančný rozpočet VVS, a.s. a to Projekt „Vranov - pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Topľa“ s celkovými nákladmi 42 525 800 € a projekt „Prešov - pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysa“ za 66 759 023 EUR. Tieto projekty posunuli východné Slovensko k civilizovaným častiam Európy, pretože sa zvýšila úroveň bývania približne v 80 obciach. Je neuveriteľné, že stále musíme o projekty bojovať s byrokratickými praktikami a pri tom nechceme nič zvláštne, len postaviť vodovody a kanalizácie pre všetkých obyvateľov na východe Slovenska. V tomto roku sa nám podarilo získať aj šesť nových, síce menších, projektov, ktoré v priebehu ďalších dvoch rokov pomôžu ďalším obciam.

Čo sa týka samotnej vodárenskej spoločnosti, môžem povedať, že je stabilizovaná a trápia ju klasické problémy dnešnej doby. Posilnili sme techniku o ďalšie špeciálne vozidlá i kopačkové stroje a zariadenia. Zdokonalili sme IT systém, ktorý budúci rok vytvorí priestor pre komunikáciu so zákazníkom prostredníctvom internetu, čo zvýši zákazníkom komfort vybavovania požiadaviek a podľa plánu sme zlepšili pracovné podmienky v ďalších závodoch.

Je niečo, z profesionálneho života vodárni, z čoho ste mali tento rok špeciálnu radosť?

Okrem vecí, ktoré som už spomenul, mi špeciálnu radosť robia

zamestnanci, keď šíria dobré meno vodárenskej spoločnosti. Dostal som o tom v priebehu roka niekoľko informácií z nezávislých zdrojov. Je príjemné sa dozvedieť, že vodárskí pracovníci pozitívne hovoria o spoločnosti a sú nielen lojálni ale i pyšní na fakt, že v nej pracujú. To sú správy, ku ktorým som sa chcel prepracovať od môjho nástupu do VVS, a.s. a povedzme si úprimne, dokážu pohľadiť ego každého manažéra.

Aké dominantné plány VVS, a.s. čakajú budúci rok?

Budúci rok by sme teda chceli pokračovať v stavbách z EU fondov a doviest ich k úspešnému koncu. Dokončiť prevádzkovú budovu pre Závod Košice, dokončiť prepojenie prírodného radu na Trebišovsku, ukončiť rekonštrukciu prírodného radu v rožňavskom okrese.

Tieto stavby realizujeme z vlastných zdrojov a teda silno zaťažujú rozpočet VVS, a.s. Chceme doplniť vozový park o ťažké stroje, ktoré pomôžu pri čistení kanalizácií, pretože ich stav je žalostne zlý (staré dožívajú a nové nestíhajú, lebo ich je málo). V oblasti IT sa chystáme na spomínanú vážnu vec a to online pripojenie zákazníkov na náš IT systém.

„Nakukneme“ k Vám trochu do súkromia... Má generálny riaditeľ rád zimu a nájde si čas aj na zimné športy? Aký druh relaxu je Vám ako topmanažérovi po celoročných stresoch najbližší? Nájdete si vôbec čas na aktívny oddych?

Zimu mám rád, ale radšej mám teplo a suché cesty, keďže som motorkár a po snehu sa veľmi jazdiť nedá. Ale určite v zime mám najväčší relax na lyžiach a snežných skútroch, to je niečo, čo pomôže vyčistiť myseľ a zbaviť ma stresu. Toho času je málo, nie preto, že sa chcem teraz lútovať, ale bohužiaľ, toto so sebou nesie táto funkcia. Stále mi hovoria, však máš na to ľudí a riaditeľ nemusí pracovať, tak ja neviem kde to takto funguje, ale v našej spoločnosti to tak nie je. Ale bolo by to krásne...)

Čo by ste zapriali Vaším zamestnancom do roku 2012?

Všetkým zamestnancom VVS, a.s. prajem krásne Vianoce plné pohody a pokoja v kruhu rodiny, do nového roku prajem najmä veľa zdravia a šťastia. Vodárenskej spoločnosti by som zaprial ešte viac pracovníkov, ktorí sú na svoju prácu hrdí.

Ďakujem za rozhovor a prajem všetko dobré.

Šéfr.

Slávnostné finále v Prešove

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. ukončila svoj najväčší projekt kofinancovaný z prostriedkov EÚ s názvom „Prešov – pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysa“. Tento projekt je jednoznačne najväčšia stavba svojho druhu v súčasnosti na Slovensku. Na projekte v takom rozsahu sa VVS, a.s. ešte nepodieľala. Nebolo žiadnym tajomstvom, že výstavba mala aj určité meškanie. Projekt mal byť ukončený fyzicky aj finančne do 31. 12. 2011. Dôsledkom veľkých povodní, ktoré zasiahli územie východného Slovenska v máji a v júni 2010 došlo k zaplaveniu už postavených stavieb, resp. zničeniu časti vybudovaných vodovodov a kanalizácií. Na základe týchto skutočností požiadala EK o predĺženie termínu implementácie projektu do 31. 12. 2011

Cieľom projektu bolo riešiť nedostatok kvalitných miestnych zdrojov vody a nepostačujúce systémy obecných kanalizácií a čistenia odpadových vôd v povodí rieky Torysa v okresoch Prešov, Sabinov a Košice.

Projekt je rozdelený na:

Zásobovanie pitnou vodou:

- Rozšírenie prešovského skupinového vodovodu v sídlach Prešov, Brezovička, Vysoká, Olšov, Ďačov, Kamenica, Drienica, Ražňany, Uzovský Šalgov, Ostrovany, Kojatice, Malý Šariš, Župčany, Svinia, Sabinov a Krivany

- Rozšírenie a rekonštrukcia vodovodnej siete Východoslovenskej vodárenskej sústavy v obciach Dulová Ves, Ruská nová Ves, Drienovská Nová Ves, Kendice, Drienov a Petrovany

- Rozšírenie skupinového vodovodu Rozhanovce – Kráľovce do obcí Chrastné Nová Polhora a Hrašovík

- Rozšírenie obecného vodovodu v obciach Jakubova Voľa, Jarovnice a Vtáčkovce

Kanalizácia a čistenie odpadových vôd:

- Rekonštrukcia a rozšírenie kanalizačnej siete v Prešove, Veľký Šariš a Kendice.

- Výstavba novej kanalizácie a rekonštrukcia existujúcej v sídlach Sabinov, Lipany, Ďačov, Drienica, Červenica pri Sabinove, Pečovská Nová Ves, Jakubova Voľa, Ražňany, Uzovský Šalgov a Kamenica

- Výstavba novej kanalizačnej siete v obciach Abramovce, Kokošovce, Dulová Ves, Šarišské Dravce, Šarišské Michaľany

- Výstavba novej kanalizačnej siete v obciach Vysoká, Brezovička, Brezovica, Tichý Potok, Torysa, Vyšný Slavkov, Nižný Slavkov a Krivany

- Rekonštrukcia a rozšírenie existujúcich

čistiarní odpadových vôd v Prešove s kapacitou 117 500 E.O., v Sabinove s kapacitou 32 400 E.O., v Dulovej Vsi s kapacitou 2 200 E.O., v Torysa s kapacitou 8 700 E.O., a v Lipanoch s kapacitou 10 000 E.O.

Celkové náklady na projekt boli 66 759 023 €.

Dňa 26. 10. 2011 za zvuku slávnostných fanfár na budove ČOV Prešov – Kendice odhalili pamätnú tabuľu k ukončeniu projektu investičný riaditeľ VVS, a.s. Ing. Róbert Hézsely a Ing. Richard Majza, predseda Dozornej rady VVS, a.s.. Na tlačovej konferencii po slávnostnom ceremoniáli sa zúčastnil aj primátor mesta Prešov JUDr. Pavel Hagyar, ktorý sa poďakoval investorovi – VVS, a.s. a zhotoviteľovi stavby – spol. Chemkostav a.s. za úspešné zvládnutie tohto najväčšieho vodárenského projektu na Slovensku. *(zástupca šéfr.)*

Rožňava sa dočkala

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. slávnostným výkopom odštartovala dňa 14. 12. 2011 ďalší projekt z odvetvia životného prostredia kofinancovaný z fondov EÚ s názvom Odkanalizovanie v aglomerácii Rožňava - mestská časť Nadabula a Rožňavská Baňa.

Kanalizačná sieť je podzemná líniová stavba riešená ako delená stoková sústava, t.j. navrhovaná kanalizačná sieť, čerpacie stanice nebudú zaťažované dažďovými vodami. Splaškové vody a znečistenie budú odvádzané do ČOV Rožňava.

Projektom sa vybuduje 9 872,86 m kanalizačnej stokovej siete, pričom sa pripojí na novovybudovanú kanalizačnú sieť 1 500 EO. Po realizácii projektu bude napojených 17 309 EO, čo predstavuje viac ako 85% producentov a 96,49% napojenosť obyvateľov. Realizáciou projektu sa dosiahne úplné odkanalizovanie v aglomerácii Rožňava.

Predpokladá sa, že na vybudovanej kanalizačnej sieti je potrebných cca 83 040 m³ odkanalizovanej vody na rok. Na stokovú sieť v mestskej časti Rožňavská Baňa sú navrhnuté 3 ČS s výtlačným potrubím. Na stokovú sieť v mestskej časti Nadabula je navrhnutá 1 ČS s výtlačným potrubím. Predpokladaný dátum ukončenia realizácie projektu je 31. 10. 2013.

Celkové investičné náklady: 3 531 989,45 €

Dotácia EÚ a ŠR z OPŽP: 3 320 046,63 €

(zástupca šéfr.)

Certifikácia Integrovaného manažérskeho systému – IMS

V poslednom čase čoraz častejšie počúvame slová IMS, ISO, audit, certifikát.

Systém riadenia organizácie je súbor pravidiel, ktoré vedú k vyššej kvalite produktov a vyššej kvalite fungovania firmy.

Firma, ktorá vlastní certifikát kvality, životného prostredia a BOZP má na trhu určité postavenie a certifikát jej dodáva akúsi priepustku na celosvetový trh. V dnešnej dobe patrí k štandardným požiadavkám zákazníka vlastníctvo certifikátu. Pokiaľ si má zákazník vybrať z viacerých konkurenčných firiem, vyberie si tú, ktorá je certifikovaná.

Preto sa Vrcholový manažment VVS, a.s. zaviazal zaviesť Integrovaný manažérsky systém [IMS], ktorý deklaruje v úlohe 2/18/2010 vedenia spoločnosti o zavedení IMS. Následne boli vypracované základné dokumenty Integrovaného manažérskeho systému ako Politika IMS, Ciele IMS a Príručka IMS, ktoré vyhlásil generálny riaditeľ spoločnosti za platné.

PODMIENKY ZÍSKANIA ISO CERTIFIKÁTU

VVS, a.s. musela splniť určité požiadavky, ktoré vyžadujú normy na to, aby mohla získať ISO certifikát:

- vypracovať potrebnú dokumentáciu a riadiť ju,
- vykonávať záznamy a dbať na ich riadenie,
- pravidelne vykonávať interné audity,

- vykonávať nápravnú činnosť,
- vykonávať preventívnu činnosť,
- splňať zákonné a iné požiadavky,
- zaoberať sa procesom neustáleho zlepšovania organizácie.

Spolupráca medzi Predstaviteľom IMS, Manažérom IMS a Vedúcimi úsekov prebiehala v príjemnom a zároveň vysokoodbornom tímovom duchu. Spoločne pracovali na splnení požiadaviek noriem ISO 9001, ISO 14001 a OHSAS 18001 a taktiež na popísaní

procesného postupu vybraných riadiacich pracovných tokov spoločnosti. Následným krokom bolo vykonanie interných auditov na tieto popísané procesné postupy. Ak sa zistila nezhoda, spoločne navrhli nápravnopreventívne opatrenia a odstránili nezhodu s požiadavkou normy.

Certifikačný audit VVS, a.s. sa konal 18.11.2011 na Generálnom riaditeľstve, kde sa prezentovala úroveň zavedenia jednotlivých ISO noriem a splnenia ich požiadaviek formou voľnej prezentácie Predstaviteľom manažmentu, manažéra IMS a manažérov EMS a OHSAS.

Vrcholový manažment zastupovala ekonomická riaditeľka Ing. Anita Gašparíková spolu s riaditeľmi závodov, ktorá v úvodnom vstupe deklarovala dôvody rozhodnutia spoločnosti a krátko predstavila spoločnosť, jej vízie a ciele.

Všetci prítomní zamestnanci ako jeden tím profesionálov, dokázali fundovane odpovedať na všetky otázky certifikačného orgánu SGS Slovakia s.r.o., ktorý po preskúmaní udelil Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. certifikáty ISO 9001, ISO 14001 a OHSAS 18001.

Ing. Tibor Jačman – predstaviteľ manažmentu pre IMS

Ing. Tomáš Winkler – manažér IMS

Závazky voči EÚ zvyšujú cenu vodného a stočného na rok 2012

Tlačová konferencia VVS, a.s.

13. decembra sa uskutočnila posledná tlačová konferencia VVS, a.s. v roku 2011. Vysokú účasť a záujem novinárov spôsobila podľa očakávania jej téma: Cena vodného a stočného na regulačné obdobie roku 2012.

Problematika navýšenia cien bola novinármi očakávaná, pretože mediálne je už dost dlho venovaný priestor cenám všetkým energiám, nielen vody. Na Slovensku čoraz častejšie objavujú i informácie o cenách vodného a stočného v iných krajinách. Vodárenské spoločnosti v Čechách už na jeseň avizovali zvýšenie cien vodného a stočného v priemere o 10 – 15%, tie ktoré potrebujú riešiť kofinancovanie svojich EÚ projektov (rovnako ako VVS) navýšia až o 30 %. Je to dôsledok rastúcich cien energií, chemikálií a nákladov na nové technológie i potreby nových kofinancovaných projektov.

Na základe zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii i v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a Vyhlášky ÚRSO č. 217 zo 6. 7. 2011 (ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvedenia a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou), VVS, a.s. ako regulovaný subjekt predložila v lehote do 30. septembra 2011 návrh ceny na regulačné obdobie roku 2012.

Ceny vodného aj stočného sú na Slovensku rozdielne. Rozdiely v cenách sú dané pomerom nákladov na výrobu a distribúciu vody a počtom odberateľov. Kým VVS, a.s. spravuje siete s veľkými vzdialenosťami - takmer 6-tisíc kilometrov vodovodnej siete a má najmenej odberateľov, napríklad Bratislavská vodárenská spoločnosť má odberateľov dostatok (na 1 km²) a len 3-tisíc kilometrov sietí.

Z toho vyplýva, že Východoslovenská vodárenská spoločnosť má o 95 percent väčší počet sietí, ktoré spravuje a má na ne reálne náklady, ale fakturuje o 25 percent menej. Tieto výrobné a odbytové rozdiely sú príčinou cenových rozdielov medzi vodárenskými spoločnosťami.

VVS, a.s. podala na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví návrh na zvýšenie cien vodného a stočného na regulačné obdobie roka 2012. Predložený cenový návrh nebol schválený, ÚRSO schválilo zvýšenie cien v obmedzenom rozsahu a to znamená zvýšenie ceny vodného oproti roku 2011 o 3% t.j. o 3,72 centov na 1000 litrov a zvýšenie ceny stočného o 3% t.j. o 2,50 centov na 1000 litrov. Pri priemernej spotrebe 36,5 m³ / osobu/rok, to znamená zvýšenie nákladov na 4 – člennú domácnosť o 9,08 € ročne (o 0,76. € mesačne, o 0,03 € denne)

Ceny vodného a stočného platné pre regulačné obdobie od 1. januára 2012 a schválené ÚRSO sú teda nasledovné (bez DPH):

Max. cena za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom	1,2787 EUR/m ³
Max. cena za distribúciu pitnej vody verejným vodovodom	0,7727 EUR/m ³
Max. cena za odvedenie a čistenie odpadových vôd verej. kanál.	0,8576 EUR/m ³
Cena vodného a stočného spolu:	2,1363 EUR/m³

VVS, a.s. navrhla zvýšenie cien z nasledujúcich dôvodov: Od roku 2006 platná cena nepokrýva náklady na výrobu a dodávku pitnej vody a odvedenie odpadových vôd

1. Región v pôsobnosti VVS, a.s. má len 52,2% napojenosť na verejnú kanalizáciu a 73,2% napojenosť na vodovod, čo je alarmujúco najnižšia na celom Slovensku. Slovensko prijalo voči EÚ konkrétne záväzky viažúce sa na výstavbu infraštruktúry, ide o náročnú a rozsiahlu výstavbu kanalizácií, vodovodov, nových čistiarní odpadových vôd, ktorá si žiada generovať nové zdroje na investície.

2. Podľa výnosu ÚRSO z roku 2011 sa do ceny podľa nového spôsobu výpočtu nezahrňajú náklady na odpisy stavieb z fondov EÚ zaradené do 31. 12. 2010 a odpisy od roku 2011 len vo výške 2%, čo je pre udržanie dlhodobej prevádzkovej schopnosti infraštruktúry neprijateľné.

3. Pre nový regulačný rok 2012 sa zrealizuje prepočet ceny podľa nákladov roku z 2010. V nasledujúcich rokoch regulačného obdobia sa už bude meniť len ak medziročná zmena jadrovej inflácie bude viac ako 3,5%, ak sa zmení miera využívania vodárenských kapacít a o faktor investičného rozvoja.

4. VVS, a.s. bola jednou z vodárenských spoločností, ktorá v roku 2011 cenu nezvyšovala

5. Navýšili sa ceny hlavných vstupov pre vodárne – elektrickej energie, povrchovej vody
Investície Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti neustále a niekoľkonásobne rastú. VVS, a.s. buduje nové prevádzky a zároveň udržiava siete, ktoré majú päťdesiat - šesťdesiat rokov, pričom je povinná dodržiavať prísne zákony a zabezpečiť kvalitu a hygienickú bezchybnosť dodávanej vody.

Budovaním infraštruktúry sa nielen chráni životné prostredie, prispieva ku zdraviu obyvateľov a zvyšuje životnú úroveň ďalších obcí, ale zároveň sa vytvára vyššia napojenosť. Práve zvýšený odbyt dokáže stabilizovať cenu a vďaka nemu môže dôjsť i k jej postupnému znižovaniu.

Schválené ceny vodného a stočného nie sú postačujúce, preto vodárenská spoločnosť pripraví na ÚRSO novú žiadosť pre regulačné obdobie na rok 2012.

(šéfr.)

Trochu radosti pre tých druhých

VVS, a.s. a Neziskový fond Vodárne deťom z detských domovov

Vianoční Šikulkovia

je názov podujatia, ktorý podporuje Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. a Neinvestičný fond Vodárne už sedem rokov. Vždy v decembri, keď sa všetci chystáme na blížiacu sa Vianoce, je pre deti z detských domovov a špecializovaných centier pripravený zaujímavý program s množstvom súťaží a darčiekov.

Je to podujatie, ktorým sa pokúšajú tí šťastnejší dospeli vykúziť úsmev na tvári tým menej šťastným deťom.

Tento rok sa 5. decembra „Vianočných Šikulkov“ zúčastnili deti z Detského domova Košická Nová Ves, z Detského domova Košice, Hurbanova ďalej: Detský domov Nižná Kamenica, Reedukačné centrum Horný bankov a deti z Diagnostického centra na Opatovskej ceste v Košiciach.

Čakala ich moderátorka Bernadetta Fendíková, speváčka Karolína Majerníková, divadielko Maškrtá a jeho Vianočná rozprávka. Romantickú atmosféru rozvírili do výbornej zábavy salsa tanečníci a ich kurz tanca. Korením podujatia bola ako každý rok súťaž, tentoraz tanečná a nepochybne i krásne darčeky v podobe hračiek a spoločenských hier, ktoré si odniesli všetky domovy.

Nie všetky zabudnuté deti sú rovnako zabudnuté

Napriek tomu, že sa pred Vianocami viac myslí na detské domovy a existuje niekoľko vianočných podujatí, na ktoré sú deti pozývané, netýka sa to všetkých. Dozvedeli sme sa, že Reedukačné cen-

trum, ktoré dáva druhú nádej deťom, ktoré zabúdli, dostáva pozvanie len jedno jediné. Na podujatie Vianoční Šikulkovia.

Ide o deti, ktoré nemôžete na vianočnom podujatí prehliadnuť. Sú vždy najväčší a majú i najväčšiu chuť zapájať sa do každej súťaže. Svoju radosť počas celého programu nedokážu zakryvať a sú vďační, keď sa môžu stať stredobodom pozornosti.

Čo je to reedukačné centrum

Reedukačné centrum pre deti a mládež je špeciálne výchovné zariadenie. Zabezpečuje komplexnú odbornú starostlivosť, prevýchovu a vzdelávanie detí a mládeže s poruchami správania, asociálnym vývinom a trestnou činnosťou, u ktorých boli zistené také nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, že ich výchova a vzdelávanie v iných zariadeniach alebo v prirodzenom rodinnom prostredí by nevedla k náprave.

Sú to deti od 12 rokov do dosiahnutia dospelosti (dievčatá len do ukončenia povinnej školskej dochádzky) alebo, ak má niekto šťastie, do času rozhodnutia súdu o zrušení ústavnej starostlivosti.

Dnes sa čoraz častejšie hovorí, že reedukačné centrá sú na okra-

ji záujmu spoločnosti, kde sa „odložia“ deti, ktoré sa spravidla nedarí zvládnuť v domácom či školskom prostredí a ktorých správanie sa dlhodobo vymyká norme, deti ktoré už predtým opakovanne dostali možnosť zmeniť svoje správanie, prešli cez pokusy rodičov, starých rodičov, učiteľov, výchovných poradcov, pedagogicko-psychologické poradne, psychológov, niektorí i psychiatrov.

Ruže z mojej záhrady

Problémové deti sú ako ruže v záhrade. Potrebujú viac starostlivosti. Ostatné kvety stačí trochu poliať a rastú. Ruže nie, tie potrebujú osobitnú starostlivosť. Potrebujú orezávať a ošetrovať, aby rástli.

Iné kvety môže malé dieťa odtrhnúť, ťahať a chytať ich, a predsa vydržia na vašom stole týždne. Keď budete zaobchádzať hrubo s ružou, zvädnú vám v ruke, alebo vás pichne a budete krváčať.

Ale v mojej záhrade nie sú krajšie kvety, než ruže. Ich jemná vôňa dráždi moje zmysly. Jej saténové okvetné lístky hladia moje prsty. Jej kvety rozochvievajú moju dušu.

Problémové deti sú ako ruže. Potrebujú osobitnú starostlivosť. A musíte riskovať i to, že vás pichnú, aby ste sa mohli radowať z ich krásy.

Mary Scheedyová-Kurcinková

Pohľad z druhej strany. Akí sme?

Hovoria o nás, že sme zlí. My nie sme zlí, sme iba stratení... Stratení vo svete nezodpovedaných otázok: PREČO???? Prečo sme sa museli vzdať toho najcennejšieho, čo každé dieťa potrebuje mať? Bez rodiny sa človek trasie od zimy. Chýba mu teplo otcových dlaní a slnko v maminých očiach.

Urobili sme v živote veľa chýb, nechceli sme však nikomu ublížiť. Myslia si o nás, že sme nestáli a že nedokážeme milovať. My vieme ľúbiť, iba máme strach to povedať.

Život nám utril veľa rán. Zažili sme veľa strát. Učíme sa žiť a tešiť sa z každého nového dňa. Hľadáme dobro okolo nás, nachádzame to dobré v nás.

Chceme veriť a nestrácať nádej, že raz príde ráno a s ním sa skončí sen, čo kradne spánok!

(zdroj: web stránka Reedukačného centra Horný Bánkov)

Z listu, ktorý nás vzal...

Už sedem rokov majú Vianoční Šikulkovia a s nimi teda i myšlienka urobiť niečo pekné pre niekoho iného.

Rok čo rok je prichystaný nový program a všetci zú-

častnení veria, že urobili niečo správne a dôležité pre deti, ktoré nemajú všetko a ani veľa...,

Z týchto nesebeckých dôvodov iste organizátorov i partnerov podujatia pohladia prejavy priazne zo strany obdarovaných. Pre čitateľov Vodného žurnálu sme vybrali niekoľko viet, ktoré VVS a Neziskovému fondu Vodárne boli určené.

A začneme práve listom z Horného Bánkova, na ktorý podujatie Vianoční Šikulkovia nezabúda..

Vianoční Šikulkovia sú medzi deťmi veľmi obľúbení a každoročne majú v našom zariadení veľký úspech. Sú jedinou akciou svojho druhu, na ktorú sme pozývaní. Deti oceňujú možnosť zabaviť sa, prezentovať svoj talent pred publikom v rôznych súťažiach, mimoriadne povzbudzujúco na nich pôsobí ocenenie publika aj vecné odmeny,

ktoré v programe získavajú. Tohtoročných Šikulkov označili prívlastkami: skvelá zábava, uvoľnená atmosféra, príjemné prostredie, výborný program, zaujímavé súťaže, perfektná akcia. Mimoriadne pozitívne hodnotili akciu deti pochádzajúce zo znevýhodneného sociálneho prostredia - pre mnohých (ak nie pre všetkých) je to prvá príležitosť zúčastniť sa na kvalitnom programe na veľmi dobrej úrovni, stretnúť úspešných umelcov, verejne ukázať svoje schopnosti a byť odmenení za svoje nadanie.

Podľa názoru dospelých Vianoční Šikulkovia majú dobre postavený program, ktorý zohľadňuje vekové rozloženie detí v hľadisku (preto sa niektoré časti programu zdajú našim «skoro-dospelákom» detinské). Vyzdvihujú to, že deti nie sú len pasívnymi účastníkmi, ale sú priamo vtiahnutí do vystúpení účinkujúcich.

Deti v Reedukačnom centre v Košiciach sú verejnosťou považované za asociálov, preto sú na okraji záujmu (alebo v popredí nezájmu) organizátorov kultúrnych a spoločenských akcií. Skutočne majú za sebou pestrú minulosť, ale aj nespočetne veľa skúseností s neláskou a krutosťou dospelých. Mnohé sú sirotami žijúcich rodičov, sú nechcené, nikto o nich nejaví záujem, najbližší na nich zabudli. Preto sme nesmierne radi, že sa niekto už niekoľko rokov o deti z «polepšovne» zaujíma a nezabúda na pozvanie na Vianočných Šikulkov. Deti sú vďačné za príjemné chvíle a za každú maličkosť, ktorou sú na akcii odarované.

Velikánske ĎAKUJEME patrí VVS, Neinvestičnému fondu Voďárne, Agentúre PENELOPA, všetkým ľuďom, organizáciám a sponzorom, s príspevom ktorých naše deti zažili radosť v nikdy nekončiaciej trpkosti.

Krásne Vianoce a veľa úspechov v novom roku.

**Mgr. Jana Špernogová vedúca vychovávateľka
Reedukačné centrum Horný Bankov 7. 12. 2011**

Podujatia sme sa zúčastnili tretím rokom, deti sú stále nadšené keď sa zúčastnia nejakého zaujímavého podujatia. Veľmi sa im páčilo minuloročné podujatie s pánom Plačkom, páči sa im, keď vystupujú deti spevom, tancom, hudbou, scénkou...

Východoslovenskej voďarenskej spoločnosti ďakujeme a želáme veľa úspechov, aby každým rokom viac podporovali takéto podujatie nádhernými darčekomí☺

Mgr. Silvia Ostróová, riaditeľka DeD, Nižná Kamenica

Deťom sa páči atmosféra, ktorá vládne na podujatí, súťaže s ocenením.

Páčili sa im obe navštívené podujatia, moderátorka, vystúpenia hostí, hudba, spev a tanec.

Realizácia takýchto podujatí prináša deťom priblíženie vianočnej atmosféry, poznanie, čo všetko človek dokáže, ak sa snaží plniť svoje sny a predsavzatia a radosť zo súťaží a darčkov.

Ďakujeme VVS za pekné podujatie, ktoré každoročne pripravujete pre deti z DD a za sponzorské dary. Vážime si Vašu snahu spríjemniť deťom predvianočné chvíle i čas, ktorý venujete uvedeným podujatiam.

Dana Bednárová, Diagnostické centrum

Naše deti žijú v 7 samostatných skupinách, v rodinných domoch v Košiciach a okolí. Minulý rok sa akcia páčila deťom zo satelitu v Žda-

ni, tento rok to boli deti z domčeka v Nižnej Myšli. V tejto skupine žijú menšie deti, väčšina detí je vo veku predškolskom a školskom /ZŠ/. Tak ako po iné roky aj tento rok boli deti aj vychovávateľia veľmi spokojní s úrovňou podujatia. Tohto roku, vzhľadom k veku detí, najviac sa páčilo divadielko. Oceňujeme taktiež, že napriek ťažkej finančnej situácii si deti priniesli aj pekné darčeky.

Ďakujeme VVS, a.s. za naše deti, veríme, že v budúcom období sa naša spoločná spolupráca prehĺbi.

**Mgr. Iveta Koreňová, vedúca výchovy
Mgr. Iveta Koreňová, zástupkyňa
riaditeľky, DeD Košická Nová Ves**

(šéfr.)

Foto: Marián Horňák

**Peter Sviatko: Keď som bol malý, dedo mi hovorieval,
že nie v každej rodine mali hodinky**

Šofér by mal byť na ceste v dobrej nálade

Keď sme sa dohodli, že do Vodného žurnálu pripravíme článok, v ktorom ho predstavíme ako človeka, ako hlavu rodiny i ako šoféra, ktorý vozí generálneho riaditeľa inžiniera Hrehu, zháčil sa. „Ja? Radšej nie... ja neviem rozprávať do médií, ešte tak šoférovať, to hej, ale s novinármi som osobne nikdy nehovoril. Nevie, či ste si dobre vybrali, ja to možno ani nezvládnem.“

Nakoniec tá prvotná obava vyplývajúca iba z jeho príslovečnej skromnosti pominula a začal sa odvíjať zaujímavý príbeh.

Najprv ale pripomeňme, že má 53 rokov, pochádza z Valalikov (okres Košice - okolie) a vo vodárenskej branži pracuje od roku 1994 ako šofér.

Chodili do kostola, sen sa mu nesplnil

Keď končil základnú školu, chcel byť podobne ako mnoho chlapcov v jeho veku automechanikom. Sen sa mu ale nikdy nesplnil. „Automechanik, to bola v časoch socializmu vychytená profesia. To len tak

hocikto sa tam nedostal. A čo ja s mojím kádrovým profilom?! Otec nebol komunista, chodili sme do kostola, všetci o tom vedeli, nuž veľa možností som nemal,“ hovorí Peter Sviatko.

Nakoniec sa dal nahovoriť a išiel sa vyučiť za prevádzkového zámočníka do Bratislavy - do Závodov inžinierskej a priemyselovej prefabrikácie (ZIPP). „Keď nás tam brali, pri náboře nám hovorili, že je to niečo podobné ako automechanik. Čerta roháťého! Bolo to celkom iné, ale zvykol som si a po troch rokoch som sa vyučil. Mám na učilište pekné spomienky.“

Po návrate z Bratislavy v roku 1976 sa zamestnal v závode ZIPP v Geči - neďaleko

rodných Valalikov. Samozrejme, ako prevádzkový zámočník na údržbe. Po novembri 1989 sa plní ilúzií pustili s manželkou do podnikania - zriadili si obchod s remeselníckymi potrebami.

„Aj nás to bavilo, manželka sa viac starala priamo o predajňu, ja som zasa chodil s Aviou a robil zásobovača. Tu ale musím zdôrazniť jednu dôležitú vec, pravidelne každú nedeľu sme hneď po sviatočnom obede štartovali a vyrážali do Česka po tovar - išli sme tak, aby sme hneď ráno boli u dodávateľov.“

A raz sa stalo, že keď sa vrátili domov, našli obchod vykradnutý. „To nás veľmi znechutilo. Potom sme to ešte chvíľu ťahali, ale manželka sa bála, veľmi bála. Určite sa pamätáte, bola to vtedy taká divá doba, takže nakoniec sme to nechali tak.“

Je vždy v centre diania

V roku 1994 nastúpil do bývalých Východoslovenských vodární a kanalizácií ako šofér. Dnes vozí generálneho riaditeľa a keď treba, šoféruje aj autobusík. „Jazdím so Škodou Superb. Perfektné a pohodlné auto! Myslím, že rovnaký názor má aj pán generálny riaditeľ. Toto auto sa firme Škoda podarilo a ja hovorievam, že to slovo „super“ v jeho názve je tam oprávnené.“

A kam všade s tým autom chodí?

„Predovšetkým po Slovensku, vozím pán generálneho do Bratislavy na ministerstvá, ale aj na odborné vodárenské výstavy a podujatia v Rakúsku, Nemecku... S autobusom Mercedes Sprinter zasa chodievam v lete - na objednávky jednotlivých závodov - na kúpaliská do Maďarska a čo ma zvlášť teší, dvakrát som viezol naše volejbalistky na medzinárodný turnaj do Čiernej Hory. A zakaždým vyhrali prvú cenu! Čudujete sa? Veď som im držal palce a povzbudzoval ich ako divý.“

Nedá sa vyhnúť otázke, aký má vzťah k vedeniu spoločnosti. „S vedením vychádzam veľmi dobre. Netýka sa to len generálneho riaditeľa, ale aj pani ekonomickej riaditeľky inžinierky Gašparíkovej. Veľmi dobrý vzťah mám s pánom Hézselym i s pánom Kočiškom. Sú to všetko priami, féroví a priateľskí ľudia, ktorých si vážim. A prečo o tom hovorím? Lebo nie vždy tak bolo...“

V rodine samý vodár ☺

Manželia Sviatkovci majú tri deti - syna, dve dcéry a šesťročného vnúčika Sebastiana. „Poviem vám tak ako to je, Sebastianko je pre mňa všetko. A prezradím ešte niečo, čo by som možno nemal, ale poviem, nech sa na mňa v rodine aj hnevajú. Bol som dlhšie na cestách (na volejbalovom turnaji

v Čiernej Hore), vrátil som sa, Sebastianko ma víta a hovorí: Dedko, musím ti niečo povedať, mamka bola u lekára a budeme mať bábätko! Tak som sa potešil, hoci neviem, či to bude chlapec alebo dievča...“

A keď sme už pri rodine, dedo Sviatko je hrdý, že takmer všetci z jeho rodiny sú vodári. Pracujú v košickom závode - manželka na doprave, staršia dcéra je sekretárkou riaditeľa, mladšia má na starosti faktúry. „Syn začínal u pátračov, potom pracoval na iných postoch a v súčasnosti robí majstra na stredisku opráv u Michala Béreša.“

Na otázku, či si manželka zvykla na to, že je často na cestách, a teda nie je doma, Peter Sviatko priznáva, že si zvykla a už sa s tým dokonca aj zmierila.

„Ale zato mi nevie zabudnúť iné veci. Dakedy aj to, že rád majstrujem. Minule som doniesol domov sústruh. Hnevala sa, že vyhadzujem peniaze na také hlúposti a mesiac sa so mnou nerozprávala. Darmo som jej hovoril, že sústruh je v každej domácnosti potrebný, všeličo sa dá na ňom vysústružiť, napríklad nejaká potrebná súčiastka. Nič nepomohlo, ona si húdla svoje.“

Ked' sa zvony rozozvučia

„Sviatky slávime celá rodina vždy spolu. Štedrovečerné menu u nás pozostáva

z vianočných oblátok s medom, z kapustnice s hubami, to je ten základ, a potom príde šalát, ryby, rezne, klobáska a tak ďalej,“ hovorí Peter Sviatko a dodáva, že večeru začínajú vždy presne o šiestej. Je to u nich taká tradícia. Už od dávnych čias.

„Všetko si pekne pripravíme a čakáme, kým o šiestej začnú u nás zvoniť a až vtedy začíname večerať. Aj Sebastianka, ktorý sa už nevie dočkať hračiek, učím takto: najprv sa rozozvučia zvony, potom sa pomodlíme, navečeriame a až tak prídu darčeky. Keď som bol malý chlapec, aj vtedy to u nás bolo presne tak isto. Raz mi môj dedo povedal: Vieš, dakedy neboli v každej rodine hodinky a aby ľudia vedeli, kedy majú začať večerať, dal farár vždy o šiestej zvoniť.“

Rozhovor s pánom Sviatkom prebieha v srdečnej a priateľskej atmosfére.

Má totiž rád, keď je okolo neho príjemná nálada, keď sú ľudia veselí, optimisticky naladení a prípadne aj trochu požartujú. „Kolegovia, ktorí ma dlhé roky poznajú, hovoria o mne, že ma ešte nevideli nahnevaneho.“

Na otázku, či by šofér mal vždy mať dobrú náladu, ako dlhoročný profesionálny vodič odpovie: áno. Šofér by v žiadnom prípade nemal byť zlý, nevrlý a nahnevaný, lebo potom je agresívny za volantom a na cestách spôsobuje problémy a nehody. (fur.)

Foto: Marián Horňák

**Radoslav Peťovský: Nemôžeme prežívať našu prácu stresovo,
aj keď sama o sebe je stresová**

Dispečing, to je srdce závodu - obrazne aj doslova

Na odstávku vody vo sviatočných dňoch sú ľudia podstatne citlivejší ako inokedy. Je to aj pochopiteľné. Pripravujú štedrovečerný stôl a tu ho máš - z vodovodu ani kvapka. Podobná situácia je aj na Silvestra, človek sa chystá na oslavu, neustále pozerá na hodinky, aby všetko stihol, už sa ide kúpať, umývať si vlasy a v tom namiesto čistej vody vytečie iba trochu hrdzavej tekutiny. Situácia na zbláznenie! Vedúci dispečingu košického závodu vie, že porucha môže nastať v každej - aj v tej najnevhodnejšej chvíli. Ale ako dlhoročný skúsený vodár si je vedomý aj zodpovednosti, ktorú majú vodári voči odberateľom.

Vedúci dispečingu spolu s Jarmilou Krůčkovou, ktorá má na starosti prácu s podkladmi a mapami.

Radoslav Peťovský pochádza z Košíc, má 39 rokov. Absolvoval hutnícke učilište s maturitou v odbore strojár a hneď po základnej vojenskej službe nastúpil do bývalých VVaK. Práve na dispečing - ako dispečer. Odvtedy prešlo už 20 rokov, posledných päť zastáva funkciu vedúceho dispečingu. O svojej práci nerád zbytočne rozpráva, radšej sa jej venuje, lebo - ako hovorí - je to práca, ktorá si vyžaduje plné sústredenie, ale keď už je niekto zvedavý a chce vedieť, čo na tom dispečingu vlastne robia, použije obrazné prirovnanie: Dispečing, to je srdce závodu.

„Prakticky celá činnosť, ktorú košícký závod vykonáva, ide cez náš dispečing. Aspoň tak heslovite: službukonajúci dispečer sleduje dodáv-

ku pitnej vody pre Košice a okres Košice - okolie, riadi distribúciu vody z jednotlivých vodných zdrojov (Starina, Bukovec, Drienovec, Medzev, Čermeľ, Studne pri Hornáde), reguluje jej dodávku do vodojemov a prečerpávacích staníc, ktorých je len v rámci Košíc dvadsaťsedem, vyhodnocuje prítoky a odbory z jednotlivých vodojemov.“

Keď búrky zakalia vodu v nádrži

Dispečer diaľkovo ovláda čerpacie stanice, pomocou ktorých prečerpáva vodu medzi jednotlivými vodojemami a tým, samozrejme, môže ovplyvniť tok vody z jednej časti mesta do druhej. Povedzme z jedného sídliska na druhé. Ide o situáciu, ak by z nejakých dôvodov „vypadol“ niektorý vodný zdroj. Napríklad ak by sa v dôsledku intenzívnych lejakov zakalila voda v niektorej vodárenskej nádrži, alebo by vznikla porucha niekde na trase od vodárenskej nádrže do spotrebiska.

„Sme schopní v ktoromkoľvek okamihu operatívne nahradiť hoci ktorý vodný zdroj. Za to je zodpovedný službukonajúci dispečer, je to na jeho rozhodnutí a jeho zodpovednosti. Chcem ešte doplniť, že jednotlivé sídliská sú vzájomne poprepávané zložitými systémami potrubí a čerpacích staníc,“ vysvetľuje Radoslav Peťovský.

Okrem prietoku vody a jej fyzikálnych ukazovateľov, dispečer neustále sleduje aj jej dezinfekčné zabezpečenie chlórovaním. Na monitoroch počítačov dôkladne vidieť kde, na ktorom stupni distribúcie a kedy bola voda chlórovaná, aká je aktuálna koncentrácia chlóru, resp. či niekde nehrozí únik životu nebezpečného plynného chlóru.

„A čo sa týka bezpečnosti, ešte jedna vec. Na monitore presne vidieť, či v tom-ktorom vodárenskom objekte sa práve niekto nachádza. Tu napríklad svieti ikona LEGAL, to znamená, že je tam náš pracovník a nie niekto cudzí. Systém ho identifikoval podľa čipu.“

Nočný hydrofón - odposluchy potrubí

Dnes sú „v kurze“ mediálne kauzy odpočúvania novinárov, politikov... Ale nie každý vie, že odpočúvajú aj vodári. Deje sa to spravidla v noci.

„Jednou z úloh dispečingu je sledovanie tzv. „okreskového vodomera“. „Okresok“ je v našej hantírke územná jednotka, povedzme jedno menšie sídlisko alebo časť veľkého sídliska. Veľmi zjednodušene povedané, každý takýto „okresok“ má vlastný „okreskový“ vodomér, ku ktorému je pripojené zariadenie Xilog, ktoré sníma prietoky vody a SMS-kami denne posiela údaje dispečerovi. Ak by sa s vodou čokoľvek stalo, napríklad by rapidne stúpol odber (pri poruche, že by voda z prasknutého potrubia unikala do zeme), zariadenie by to okamžite signalizovalo.“

Lenže cez deň, keď sú veľké odbery, to nemusí byť jednoznačné, preto sa robia akcie nazvané nočný hydrofón. „Preto v noci, lebo v čase okolo druhej - tretej hodiny nad ránom je na sídliskách vo vodovodnej sieti takmer absolútny pokoj. A keď vtedy zaznamenáme odber, vieme, že kdesi je porucha.“

Natláča sa otázka, čo ak sa niekto v noci práve v tom čase ide sprchovať alebo splachuje záchod?

„Viete, vo vzťahu jeden odberateľ verzus celý „okresok“ sú takéto odbery zanedbateľné a v podstate situáciu nijak neskreslia. Ďalšou etapou je potom bližšie hľadanie miesta poruchy. Deje sa to odposluchmi vodovodných potrubí - zariadeniami, ktoré zachytávajú šum pri prasklinách. Ten je dobre počuteľný najmä pri liatinových a ocelových potrubíach, menej už pri plastových,“ objasňuje vedúci dispečingu.

Keď v bytovke hapruje výťah

Ďalšou - a niekedy tou najvyčerpávajúcejšou úlohou dispečingu je prijímať hlásenia o poruchách. V čase našej návštevy mal službu Pavol Michalko, ktorý vo vodárenstve pôsobí už 20 rokov, z toho viac ako devätnásť pracuje ako dispečer.

„V bytovkách je to tak, že kdesi na prízemí visí tabuľa správcu domu kde sú uvedené rôzne informácie a kontaktné telefónne čísla, kam treba volať v prípade porúch. Tie tabule sú dosť poškodené, počmárané. Alebo niekedy si to ľudia zlahčujú a zapíšu si iba jedno číslo. Neraz je to práve naše číslo, a tak nám volajú aj v takých prípadoch, keď nemajú prúd alebo im v bloku hapruje výťah.“

Na počudovanie, stáva sa to až príčasto, ale prevažná väčšina ľudí je slušných a dá sa s nimi komunikovať, poznamenáva Pavol Michalko. „Ale sú aj takí, ktorí sú agresívni, drzí, urážajú nás. Ale my sa nemieme nechať vytočiť. Osobitný problém predstavujú sťažnosti na zľú

kvalitu vody, keď je zrejmé, že za situáciu nemôžeme my, ale zastaralé, poškodené, skorodované potrubia v bytovkách. Sťažovateľovi sa snažíme vysvetliť, že s problémom sa musí obrátiť na správcu domu, na bytové družstvo a podobne.“

A vzápätí sa na dispečera spustí lavína nadávok a urážok. „Podobne je to s nadávkami aj vtedy, keď máme na potrubí poruchu a niektorým ľuďom sa zdá, že ju vraj odstraňujeme pomaly a odstávka vody na sídlisku trvá nekomerčne dlho,“ ďalej rozvíja tému Pavol Michalko.

„Svojich dispečerov neustále viem k tomu, aby boli odolní voči agresívnym telefonujúcim. Aby sa nenechali vyviesť z miery a aj autorovi tých najjedovatejších nadávok nakoniec slušne poďakovali za to, že nám zavolať. Sme zákaznícky orientovaná spoločnosť a všetko čo robíme, robíme pre svojich zákazníkov. A musíme im vychádzať v ústrety,“ hovorí vedúci dispečingu a po chvíľke zamyslenia dodáva:

„Musíme sa na problémy pozerat' s nadhľadom. Nemôžeme prežívať našu prácu stresovo, aj keď sama o sebe je stresová, veľmi stresová. Zložitá situácia vzniká aj vtedy, ak v obciach, kde nemáme zrealizovaný dialkový prenos vodojemu na dispečing, vznikne porucha a odberatelia nás informujú až o stave, keď im netečie voda. Situáciu už potom riešime len s odstupom času. Žiaľ, ešte nie všetky vodárenské objekty sú telemetricky napojené na dispečing; niektoré vodojemy a čerpacie stanice sú ešte vždy mimo nášho priameho dosahu.“

Životu nebezpečné pásy ľadu

Osadenstvo dispečingu tvorí 15 ľudí vrátane vedúceho. Sú to samí muži, až na jednu ženu, ktorá má na starosti administratívno-tech-

Dispečingu pomáhajú rôzne prístroje a zariadenia.

nické práce, ale najmä prácu s podkladmi a mapami, na ktorých sú detailne zakreslené všetky potrubia, prípojky, šachty, šupátka, čerpace stanice a ďalšie vodárenské objekty. Má na starosti aj kontakty s inými subjektmi, ktoré prevádzkujú inžinierske siete (plynári, energetické rozvodné závody, telekomunikačné spoločnosti, firmy, ktoré sa starajú o verejné osvetlenie, železnice, poskytovatelia internetových služieb a podobne).

To všetko kvôli tomu, že ich siete sa mnohonásobne križujú s vodovodnými a kanalizačnými potrubiami a keď pri poruche treba kopať, nastáva sodoma-gomora.

Dispečing je zmenové pracovisko. V jednej zmene sú vždy traja ľudia - dispečer, ktorý však nesmie pracovisko opustiť a tandem: montér vodovodov a kanalizácií a vodársky robotník - šofér, ktorí na pokyn dispečera vyrážajú za poruchami a ďalšími udalosťami.

„Ale aby nevznikol dojem, že šofér je len akýsi taxikár, ktorý odvezie majstra všade kam treba a potom sa môže ísť prejsť alebo si zafajčiť. Nie, on je spoluzodpovedný za riešenie situácie, musí na poruche pracovať a navyše je v neustálom styku s dispečerom (vysieľacťou, služobným telefónom). Ono je to tak,

že ešte neskončia na jednej poruche, už im dispečer hlási ďalšie dve,“ poznamenáva vedúci pracoviska.

Ošemetná situácia nastane vtedy, keď pri poruche vytečie voda na cestu alebo na chodník a hneď to zamrzne.

V zime je preto službukonajúca zmena vybavená príviesnym vozíkom so štrkom a posypovou soľou. Drobné namrznutia v okolí porúch a chodníkov, to dajú sami hneď do poriadku, ale pokiaľ ide o cestu, kontaktujú spoločnosť KOSIT, s ktorou má VVS dobrú spoluprácu.

„Viete, tu nič nemožno zanedbať. Predstavte si situáciu: po suchej ceste ide auto a zrazu v tej rýchlosti prednými kolesami nabehne na úzky zľadovatý pás. Nešťastie je hotové! Alebo aj chodníky. Raz sa stalo, bolo to už dávno, že vtedajší pracovníci poriadne neočistili chodník, pošmykla sa tam jedna staršia pani, dolámala si kosti, súdila sa a vodárne prehrali. Ja hovorím, že právom.“

V tej chvíli sa na dispečing z terénu vrátila „výjazdovka“ - prevádzkový montér vodovodov a kanalizácií Ondrej Revťák a vodársky robotník - vodič Karol Ruščin. Na slová vedúceho o tom, čo všetko môže spô-

sobiť ľad z vytečenej vody, ktorý by po opravě poruchy nik neodstránil, súhlasne prikyvujú. Sú to skúsení a ostrieľaní vodári do každého počasia - v lete sa trápia s horúciami, v zime s víchrom a mrazom.

Nedostatok údajov o inžinierskych sieťach

Jediná predstaviteľka nežného pohlavia medzi ostrieľanými chlapmi na dispečingu je Jarmila Krůčková. Ako sme už spomenuli, má na starosti najmä styk s firmami, ktoré prevádzkujú rôzne inžinierske siete.

„Jaj, a tu je problém! Ešte v pracovnom čase to ako tak ide, ale v čase pracovného voľna naši dispečeri nevedia dostať od iných firiem žiadne údaje. A tak naši chlapi pri poruchách neraz kopú naslepo, nevediac kde aký kábel môže byť. Inžinierskych sietí - káblov-neustále pribúda. Musia teda kopať nanajvýš opatrne, sú vystresovaní, je to psychicky i fyzicky veľmi náročné a vždy je riziko, že niekomu niečo preseknú.“

Aj preto pani Krůčková pravidelne navštevuje tieto firmy, snaží sa od nich získať čo najaktuálnejšie mapové podklady. „S niektorými veľkými spoločnosťami, napríklad Slovak Telekom, to veľmi dobre funguje, hor-

Bez podrobnýchb máp a nákresov sa nedá ani pohnúť.

šie je to ale s menšími firmami, ktoré napríklad poskytujú internetové pripojenie. Nemajú presné mapy, často nám len naznačia trasu, kde asi ich kábel vedie, no nevedia kde presne a v akej hĺbke. A nám to veľmi komplikuje prácu pri poruchách na vodovodnej i kanalizačnej sieti. Netýka sa to len košického závodu, ale myslím si, že celej VVS,“ vysvetľuje pani Krůčková a dodáva:

„Dobré by bolo, keby sa napríklad aspoň v rámci väčších a veľkých miest tieto mapy nejako oficiálne zjednotili a hlavne, aby ich jednotlivé subjekty vždy a zakaždým aktualizovali. Zdôrazňujem slovo zakaždým. Zo strany našej spoločnosti je takáto snaha, ale s mnohými firmami sa žiaľ nedá dohodnúť.“

Na sviatky budú posilnené služby

Hovorili sme o tom, že najmä v čase sviatkov sú ľudia na akékoľvek odstávky

vody, aj tie krátke, zvlášť citliví.

„Chápeme to, aj ja osobne sa dokážem vcítiť do myslenia tých, ktorí napríklad na Štedrý večer nemajú vodu. Aj preto v čase sviatkov - tak ako každoročne aj tento rok po-

silníme služby. Nielen priamo na pracovisku, ale predovšetkým nariadením pracovnej pohotovosti - vo forme telefonického dosahu,“ informuje Radoslav Peťovský a jedným dychom dodáva, že sú rôzne situácie - veľké poruchy, ku ktorým môže dôjsť v hociktorú dennú či nočnú hodinu alebo ide o nakopenie rôznorodých problémov a porúch, ktoré treba naraz riešiť.

„A v takých okamihoch sa službukonajúci pracovníci obracajú na mňa - volajú mi aj v nedeľu ráno, aj na Štedrý večer aj uprostred noci. Ja sa ale nehnevám, beriem to profesionálne - ako svoje poslanie. Zásobovať verejnosť kvalitnou a zdravotne bezchybnou pitnou vodou je totiž veľká zodpovednosť a nie nadarmo sa hovorí, že vo vodárenstve nemožno nič nechávať na náhodu.“

(fur.)

Foto: Marián Horňák

Mapy a podklady sú starostlivo uschované.

Horúce otázky:

Otázka pre generálneho riaditeľa VVS, a.s., od kolektívu dispečingu košického závodu:

„Aj keď si uvedomujeme, že je kríza a aj naša vodárenská spoločnosť musí dobre zvážiť každé euro, predsa len sa chceme opýtať, či sa nebudú rozširovať počty vodárenských zariadení napojených na dispečing. Ide predovšetkým o vodojemy a prečerpávacie stanice najmä na vidieku. Neraz sa stáva, že je porucha, vytečie vodojem a my sa to až post factum dozvieme od ľudí, ktorí k nám zavolajú. O operatívnom riešení situácie už nemôže byť ani reči...“

Pripájanie jednotlivých vodárenských zariadení na centrálny pult /dispečing/ realizujeme postupne podľa finančných možností VVS, a.s.. Minulý rok sme preinvestovali cca 500 tis eur a plán na budúci rok ešte nie je uzavretý, pretože ho budeme vedieť pripraviť, až keď budú jasné výsledky za predchádzajúci rok. Počítam s ďalším napájaním. Ideálne by bolo, keby sme napojili všetko odrazu, ušetrili by sa mnohé finančné prostriedky (aj spomínaný príklad o vypúšťaní vodojemu pri poruche), ale počiatočný náklad je taký vysoký, že to musíme robiť postupne...

Ďakujem za otázku.

Ing. Stanislav Hreha
generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VVS, a.s.

Prichádza k Vám, deti, Mikuláš...

VVS, a.s. ani tento rok nezabudla na deti svojich zamestnancov

Východoslovenská vodárenská spoločnosť pre deti svojich zamestnancov aj tento rok pripravila mikulášske podujatia. Možnosť stretnúť sa s Mikulášom, pozrieť si divadelné predstavenie známej televíznej dvojice Nany a Krištof z STV, ktorá každú nedeľu prichádza pobaviť detičky v relácii Maškrta, využili závody: Michalovce, Vranov n/T, Svidník, Košice a GR.

Každoročné stretnutia s Mikulášom zdobia sladké dobroty, darčeky pre deti. Ich spokojné tváričky a červené líčka, s ktorými vychádzajú zo sály sú pre vodárenskú spoločnosť dôkazom, že takéto podujatia majú zmysel.

Môžeme sa teda spoločne pozrieť, ako to v jednotlivých mestách pri príchode Mikuláša vyzeralo ☺.

(šéfr.)

GR Košice a závod Košice

závod Michalovce

závod Svidník

závod Vranov n/T

Vianočný recept - *Parížske rožky*

Suroviny:

250g práškový cukor
5-6 bielkov
250g mleté orechy
+ 150 g orechov

Plnka: 250g masla

200g práškový cukor
2 dcl mlieka
čokoládový puding
100 g varovej čokolády
rumová esencia

Poleva: 100g varová čokoláda

Bielky s cukrom vyšľaháme nad parou do hustej peny, potom pridáme 250g orechov, jemne premiešame, aby sa hmota spojila. Necháme vychladnúť. Na doske posypanej orechami (postupne 150g

orechov) z vychladnutej hmoty vytvarujeme rohlíčky (pri pečení narastú) a pečieme ich v rúre na 160 – 180 stupňov.

Z mlieka a čokoládového pudingu uvaríme hustý puding, do ktorého dáme polámanú čokoládu a za horúca vymiešame na hladkú hmotu, ktorú za občasného miešania necháme vychladnúť.

Maslo a cukor vymiešame do peny a pridávame za stáleho miešania čokoládovo - pudingovú hmotu.

Nakoniec môžeme pridať aj trochu rumovej esencie.

Ozdobným vrecúškom zdobíme upečené rohlíčky a môžeme ich celé poliať alebo len postriekať čokoládovou polevou.

Dobrú chuť a krásne sladké Vianoce ☺

POZOR!
NEPREHLIADNITE!

Zariadenie pre diaľkový odpočet stavu vodomera

NOVINKA
Pre zákazníkov

Patrite k tým, ktorí:

- majú radi presnosť a nie odhady,
- majú neprístupný vodomér (napr. v pivničných priestoroch),
- uvítajú pokrok a techniku,
- dôverujú v číselných meraniach viac technike ako človeku?

Čo je potrebné urobiť?

1. Navštíviť príslušné zákaznícke centrum VVS, a.s.
2. Podpísať objednávku na zakúpenie modulu Waveflow.
3. Uhradiť kúpnu cenu zariadenia.
4. Dohodnúť termín montáže s pracovníkom VVS, a.s., ktorý Vás bude kontaktovať.

Ponúkame Vám

- možnosť diaľkového odpočtu spotreby pitnej vody bez potreby fyzického vstupu do Vašich objektov (vodomerná šachta, pivničné priestory a pod.) prostredníctvom systému pre mobilný diaľkový odpočet vodomeroch,
- presnosť odčítania stavov spotreby pitnej vody,
- záručnú dobu zariadenia 6 rokov,
- bezplatnú výmenu vodomera (ak je to potrebné) za typ, ktorý umožňuje diaľkový odpočet,
- odberné miesto vybavené vodomermom s impulzným výstupom a modulom Waveflow,
- odstránenie problémov s odčítaním stavov v zaplavených šachtách.

Cena zariadenia s DPH je:

- pre domový vodomér 172 EUR
- pre priemyselný vodomér 207 EUR

Princíp mobilného diaľkového odpočtu vodomeroch

Modul Waveflow a vodomér

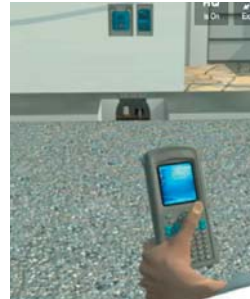
Rádiový prenos dát medzi
modulom Waveflow a prenosným
počítačom PSION

Prenos dát o odčítaných vodomeroch
z prenosného počítača PSION
do servera odpočtov a fakturácie

Server odpočtov a fakturácie

Prenosný počítač PSION

Prenos dát o vodomeroch, ktoré majú byť
odčítané zo servera do
prenosného počítača
PSION

Waveflow

Vodomér

Obrazky majú informatívny charakter.

www.vodarne.eu

Prinášame Vám to najcennejšie...

*Silný prúd zdravia, úspechu a šťastia,
k tomu pár kvapiek nádherných
okamihov v roku 2012 praje*

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

PF 2012

